

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ ประกอบมาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๒๓๓ หรือไม่

ศาลฎีกาส่งคำร้องของนางสาวหรือนางสายสมร โชคภิรมย์วงศ์ จำเลยในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๔/๒๕๕๖ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ ประกอบมาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๒๓๓ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) โดยบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ผู้เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทน เป็นโจทก์ฟ้องนางสาวหรือนางสายสมร โชคภิรมย์วงศ์ ผู้ร้อง เป็นจำเลย ในข้อหาผิดสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีและบังคับจำนอง โดยจำเลยได้ขอเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันและทำสัญญาเบิกเงินเกินจากบัญชีเงินฝากกระแสรายวันดังกล่าวหลายครั้ง รวมเป็นวงเงินเบิกเกินบัญชีทั้งสิ้น จำนวน ๕,๕๐๐,๐๐๐ บาท ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ไม่มีกำหนดระยะเวลา โดยจำเลยนำสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารโจทก์หลายบัญชีและโฉนดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง มาประกันการชำระหนี้ ต่อมาจำเลยปล่อยให้หนี้ค้างชำระเป็นจำนวนมาก โจทก์ได้ทำการหักบัญชีเงินฝากประจำเพื่อชำระหนี้และไม่ประสงค์ให้จำเลยเดินสะพัดทางบัญชีอีก โจทก์ได้มีหนังสือทวงถามให้จำเลยชำระหนี้พร้อมบอกเลิกสัญญาและบอกกล่าวบังคับจำนอง ปรากฏว่าจำเลยเพิกเฉย

โจทก์ได้คิดหักทอนบัญชีครั้งสุดท้ายแล้วจำเลยยังคงมีหนี้ค้างชำระ จึงขอให้บังคับจำเลยชำระหนี้แก่โจทก์ หากจำเลยไม่ชำระหนี้ ให้ยึดทรัพย์ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างออกขายทอดตลาด หากไม่พอชำระหนี้ ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้แก่โจทก์จนครบถ้วน

จำเลยให้การปฏิเสธว่า ไม่เคยค้างชำระหนี้แก่โจทก์ ปฏิเสธฟ้องโจทก์ทั้งสิ้น โดยคัดค้านว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง เพราะหนี้จำเลยเป็นหนี้ที่ได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ ทำให้โจทก์ถูกบังคับให้อยู่ในขอบเขตแห่งสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ เนื่องจากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๔๐ เป็นพฤติการณ์อันไม่ใช่ความผิดของจำเลยเป็นเหตุให้จำเลยไม่ตกเป็นผู้ผิดนัดไม่มีหน้าที่ชดใช้ดอกเบี้ยผิดนัด พฤติการณ์พิเศษดังกล่าว เป็นเหตุสุดวิสัยอันไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ทำให้เกิดการผันวิสัยในการชำระหนี้ จำเลยยอมหลุดพ้นจากการชำระหนี้ เมื่อรัฐบาลได้ตราพระราชกำหนดการปฏิรูปสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ ช่วยฝ่ายเจ้าหนี้ ทำให้พฤติการณ์พิเศษดังกล่าวเป็นพฤติการณ์พิเศษที่ถาวร จำเลยจึงหลุดพ้นจากการชำระหนี้เป็นการถาวรจนกว่ารัฐบาลจะยกเลิกพระราชกำหนดการปฏิรูปสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ และ พ.ศ. ๒๕๔๑ อีกทั้งจำเลยได้รับความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ ดังนั้น คำสั่งรับฟ้องและดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มีผลให้คำสั่งหรือกฎหมายนั้น ๆ ไม่อาจใช้บังคับได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ นอกจากนั้น บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๖ และมาตรา ๔๘ เป็นบทบัญญัติพิเศษเกี่ยวด้วย ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นกฎหมายคุ้มครองประชาชนและสังคม ปวงชนชาวไทยทั้งปวงผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่ใช้ผ่านตัวแทนของปวงชนทางศาล อำนาจฟ้องของโจทก์ จึงสวนทางกับอำนาจแห่งกฎหมายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และ มาตรา ๒๑๕ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๖ และมาตรา ๔๘ ซึ่งคุ้มครองคนไทยทุกคน รวมทั้งจำเลยให้หลุดพ้นจากการชำระหนี้โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง การคิดดอกเบี้ยของโจทก์ตกเป็นโมฆะ ต่อมาจำเลยได้ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้เป็นหนังสือ ขอให้ส่งความเห็นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ ได้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔

ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ได้มีคำสั่งว่า รูปคดียังไม่มีปัญหาที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี ส่วนการที่จำเลยเห็นว่าคำฟ้อง และคำขอบังคับให้ศาลพิพากษาตามฟ้องการพิจารณาพิพากษาคดีและการบังคับคดีของโจทก์ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเป็นกรณีที่จำเลยกล่าวอ้างถึงการกระทำของโจทก์ การดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษา ในชั้นศาลและการบังคับคดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมิใช่การโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่มีกรณีที่ศาลจะต้องส่งเรื่องดังกล่าวไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ให้ยกคำร้องของจำเลย ต่อมาศาลแพ่งกรุงเทพใต้ได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ พิพากษาให้จำเลยชำระเงิน พร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ หากจำเลยไม่ชำระหนี้ให้ยึดทรัพย์จำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างออกขายทอดตลาด นำเงินมาชำระหนี้โจทก์ หากได้เงินไม่พอชำระหนี้ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้โจทก์จนครบถ้วน

จำเลยอุทธรณ์คำสั่งศาลแพ่งกรุงเทพใต้ที่สั่งไม่รับคำคู่ความส่งศาลรัฐธรรมนูญว่าคำสั่งของศาลชั้นต้นเป็นคำสั่งที่ไม่ให้รับคำร้องขอขัดต่อรัฐธรรมนูญไม่ชอบด้วยเจตนารมณ์ของกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และขอให้ศาลชั้นต้นส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายต่อไป ศาลแพ่งกรุงเทพใต้มีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์

จำเลยอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งว่าคำสั่งของศาลชั้นต้นเป็นกรณีสั่งยกคำร้องเพราะไม่มีกรณีที่ศาลจะต้องส่งเรื่องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ จึงมิใช่กรณีสั่งไม่รับคำให้การอันจะถือว่าเป็นคำสั่งไม่รับคำคู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๘ จึงเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาก่อนที่ศาลชั้นต้นจะมีคำพิพากษาชี้ขาดตัดสินคดี ต้องห้ามอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวในระหว่างพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๖ (๑) เมื่อจำเลยไม่ได้แย้งคำสั่งนั้นไว้ในระหว่างพิจารณาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒๖ (๒) จำเลยจึงไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง

จำเลยฎีกาคำสั่งศาลอุทธรณ์ว่า จำเลยสามารถยื่นคำอุทธรณ์อันมิใช่คำสั่งระหว่างพิจารณา และสามารถอุทธรณ์ได้ คำสั่งของศาลอุทธรณ์จึงเป็นคำสั่งที่วินิจฉัยผิดกฎหมาย และได้ฎีกาอีกว่า คำสั่งของศาลอุทธรณ์ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๖

มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ จึงขอให้ศาลฎีกา มีคำสั่งกลับคำสั่งศาลอุทธรณ์ให้รับคำอุทธรณ์และมีคำสั่งให้ส่งบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย และมีคำสั่งย้อนกลับสำนวนให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาใหม่ต่อไป แต่ศาลชั้นต้น (ศาลแพ่งกรุงเทพใต้) มีคำสั่งให้ยกคำร้องของจำเลยที่อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของศาลชั้นต้น โดยเห็นว่าอุทธรณ์ของจำเลย เป็นอุทธรณ์ที่ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๖ คำสั่งศาลอุทธรณ์มีผลเป็นการไม่รับอุทธรณ์ยื่นตามคำปฏิเสขอของศาลชั้นต้น เป็นที่สุด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ จึงไม่รับฎีกาของจำเลย

จำเลยอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่รับฎีกา โดยโต้แย้งว่า ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่งในส่วนที่ว่า “คำสั่งตามคำปฏิเสขอของศาลชั้นต้นหรือคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ คำสั่งนี้เป็นที่สุด” จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ตกเป็นโมฆะ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ซึ่งเป็นประเด็นที่ศาลยกขึ้นตัดสิทธิในการฎีกา จำเลยจึงได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาส่งคำร้องของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กล่าวคือ คำสั่งของศาลยุติธรรมเป็นการเลือกปฏิบัติขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ แม้การจำกัดสิทธิจะตีความประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ ว่าเป็นกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ สิทธิ เสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติได้ คำสั่งของศาลยุติธรรมที่ยื่นตามคำปฏิเสขอของศาลชั้นต้น ให้เป็นที่สุดฎีกาไม่ได้ ตามประมวลวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ นั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

ศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลจะต้องใช้บทกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดีนี้จึงเป็นกรณีที่มีข้อโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ดังนั้น จึงมีคำสั่งให้รอการวินิจฉัยคดีนี้ไว้ชั่วคราว และให้ส่งปัญหาที่จำเลยโต้แย้งผ่านสำนักงานศาลยุติธรรมตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗๒ ประกอบมาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ หรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้น คือ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้” พิจารณาแล้วเห็นว่า จำเลยในฐานะผู้ร้องได้โต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ ประกอบมาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๒๓๓ หรือไม่ โดยที่บทบัญญัติมาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลฎีกาจะใช้บังคับแก่คดีประกอบกับยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ประเด็นตามคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัย คือ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ ประกอบมาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๒๓๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ บัญญัติว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๔ บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง”

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้”

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

มาตรา ๒๓๓ บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์”

มาตรา ๒๗๒ บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น

ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา โดยองค์คณะผู้พิพากษาประกอบด้วย ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา จำนวนเก้าคน ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับ และให้เลือกเป็นรายคดี

อำนาจหน้าที่ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้และในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อคู่ความยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลที่ปฏิเสธไม่ยอมรับอุทธรณ์ ให้ศาลส่งคำร้องเช่นนั้นไปยังศาลอุทธรณ์โดยไม่ชักช้าพร้อมด้วยคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีของศาลชั้นต้นและฟ้องอุทธรณ์ ถ้าศาลอุทธรณ์เห็นเป็นการจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบว่ามีคำสั่งให้ศาลชั้นต้นส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์ ในกรณีเช่นนี้ให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาคำร้องแล้วมีคำสั่งยื่นตามคำปฏิเสธของศาลชั้นต้นหรือมีคำสั่งให้รับอุทธรณ์ คำสั่งนี้ให้เป็นที่สุด แล้วส่งไปให้ศาลชั้นต้นอ่าน”

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑ บททั่วไป รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย ซึ่งประกอบด้วย อำนาจอธิปไตย อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติวางหลักประกันความมั่นคงแห่งสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะถูกจำกัดมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้กระทำได้เท่าที่จำเป็น และไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ เป็นการวางหลักคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลไว้ว่า ถ้ารัฐสภาจะตรากฎหมายมาจำกัดสิทธิ เสรีภาพของประชาชนจะกระทำได้ที่หลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้เท่านั้น ทั้งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นการเจาะจงรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยให้มีความเสมอภาคกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม ฯลฯ จะกระทำมิได้

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ เป็นบทบัญญัติให้สิทธิแก่คู่ความยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ปฏิเสธไม่ยอมรับอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ หากเห็นว่าคำสั่งของศาลชั้นต้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลที่มีลำดับสูงกว่าหากศาลอุทธรณ์พิจารณาคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นแล้วเห็นว่า การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลอุทธรณ์ก็จะมีคำสั่งให้รับคำร้องอุทธรณ์นั้นไว้พิจารณา แต่หากศาลอุทธรณ์เห็นว่าคำสั่งของศาลชั้นต้นชอบด้วยกฎหมายแล้ว ศาลอุทธรณ์จะมีคำสั่งยืนตามคำปฏิเสธของศาลชั้นต้นและคำสั่งนี้ให้เป็นที่สุด บทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับคู่ความในคดีอย่างเท่าเทียมกัน มิได้กระทบต่ออำนาจอธิปไตยของปวงชนชาวไทยศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล และยังให้ความคุ้มครองสิทธิของคู่ความอย่างเสมอภาคตามกฎหมาย ดังนั้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๘ ว่าด้วย
ศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ เป็นบทบัญญัติในส่วนที่ ๑ ซึ่งเป็นบททั่วไปที่กล่าวถึงอำนาจของศาล
ในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี ซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และกระทำใน
พระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ คำว่ากฎหมายในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ นั้น หมายความรวมถึง
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งด้วย ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติ
ในส่วนที่ ๓ ว่าด้วยศาลยุติธรรมซึ่งเป็นการจัดระเบียบและวางโครงสร้างการพิจารณาพิพากษาคดีของ
ศาลยุติธรรมว่าเป็นไปตามลำดับชั้นศาล คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่รัฐธรรมนูญ
หรือกฎหมายจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น หมายความว่า โดยปกติการใช้อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของ
ศาลยุติธรรมต้องดำเนินการไปตามลำดับชั้น ยกเว้นในกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายได้บัญญัติไว้
เป็นอย่างอื่น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ มิใช่บทบัญญัติที่ให้สิทธิแก่คู่ความที่จะต้องดำเนินคดีใน
ศาลยุติธรรมให้ครบทั้งสามชั้น เพราะกฎหมายอาจบัญญัติให้ศาลแต่ละศาลมีอำนาจพิจารณาคดี
เป็นกรณีพิเศษและหรือให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นที่ยุติในศาลนั้น ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒
วรรคสองและวรรคสาม เป็นบทบัญญัติว่าด้วยการให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ในศาลยุติธรรม โดยมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มิได้เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับประเด็นตามคำร้องนี้ ดังนั้น การที่คู่ความจะใช้
สิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาได้หรือไม่ในคดีใด จึงต้องเป็นไปตามที่กฎหมายนั้น ๆ บัญญัติไว้ ประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง จึงเป็นบทบัญญัติที่ไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีมติเอกฉันท์วินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง เฉพาะข้อความที่บัญญัติว่า “...ให้ศาลอุทธรณ์พิจารณา
คำร้องและมีคำสั่งยื่นตามคำปฏิเสธของศาลชั้นต้น หรือมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ คำสั่งนี้ให้เป็นที่สุด...”
ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ ประกอบมาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐
และมาตรา ๒๓๓

นายพัน จันทรปาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่ ประธานที่ประชุมคณะตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ
นายจิระ บุญพจนสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายนพดล เสงเจริญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายปรีชา เฉลิมวณิชย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระฐาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมานิต วิทยาเต็ม	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุธี สุทธิสมบูรณ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโช	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุวิทย์ ชีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

